

قتل زهرا کاظمی

وپیامدهای زیانبار آن

در نشست اخیر شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، قطعنامه‌ای علیه ایران به تصویب رسید که دولت کانادا یکی از سه کشور پیشنهاد دهنده آن بود. صدور این قطعنامه برنامه فشار بین‌المللی علیه ایران را وارد مرحله جدی تازه‌ای کرده است. اگر چه برخی از مسئولان ایران آمادگی جمهوری اسلامی را برای امضای پروتکل الحاقی اعلام کرده‌اند، امضای پروتکل در شرایط کنونی مانع اجرای مصوبات شورا نخواهد بود و مفاد قطعنامه و ضرب الاجل آن به قوت خود باقی خواهد ماند. ضمناً همه شواهد و قرائن حاکی از آن است که اگر ایران در موعد مقرر پاسخ مثبت و مساعدی به این قطعنامه ندهد، احتمالاً موضوع در شورای امنیت سازمان ملل متحد مطرح خواهد شد و به احتمال قوی، قطعنامه جدیدی مبنی بر محکومیت ایران، همراه با مجازات‌های احتمالی، از جمله منع صدور نفت ایران به تصویب برسانند.

بی‌تردید، هر یک از دولت‌های تصویب‌کننده قطعنامه یاد شده دلایل و انگیزه‌های خاص خود را داشته است. اما با کمال تأسف باید پذیرفت که شرایط نامطلوب و اقدامات جمهوری اسلامی ایران نیز از عوامل زمینه‌ساز تصویب چنین قطعنامه‌ای بوده است. از جمله این که نمی‌توان چشم را بر روی این واقعیت بست که قتل خانم زهرا کاظمی یکی از انگیزه‌های اقدام دولت کانادا بوده است.

بنابر گزارشها، خانم زهرا کاظمی، عکاس و خبرنگار ایرانی شهروند کانادا، در هنگام عکس گرفتن از برخی از خانواده‌های رنج‌دیده زندانیان سیاسی در برابر زندان اوین، بازداشت شده و در جریان بازجویی به قتل رسیده است. این که یک مظنون به عمل خلاف، به هنگام بازداشت یا پس از آن، قربانی خشونت عمدی یا سهوی مأموران امنیتی یا انتظامی شود، امری است که در برخی از کشورها رخ می‌دهد و ممکن است که در شرایطی نتوان مسئولان آن کشورها را به خاطر چنین رویدادهای غیر انسانی محکوم کرد، اما بدون شک اقدام عالمانه و عامدانه مسئولان نهادهای رسمی، به ویژه قوه قضائیه، در پوشاندن واقعیات و لوژ کردن قتل، امری غیرقابل قبول است. مقامات رسمی در ابتدا قتل خانم زهرا کاظمی را انکار کردند اما هنگامی که با شواهد غیر قابل انکار روبرو شدند، ناگزیر قتل وی را در جریان بازداشت و بازجویی تأیید کردند اما تلاش نمودند که گناه آن را به گردن دو نفر از مأموران وزارت اطلاعات بیاورند. وزارت اطلاعات، با تکذیب این اتهام، تهدید کرد که اسامی عاملان قتل را منتشر خواهد ساخت. با وجود این، تاکنون هیچ مقام امنیتی، قضایی یا انتظامی خبری در مورد بازداشت و معرفی قاتل یا قاتلان منتشر نکرده است.

دولت کانادا موضوع قتل زهرا کاظمی را، که تابعیت دوگانه ایرانی و کانادایی داشت، با جدیت پیگیری کرد ولی دولت ایران اجازه بررسی پرونده اسناد و مدارک قتل را به دولت کانادا نداد.

همزمان با قتل زهرا کاظمی در تهران، یک جوان ایرانی در کانادا به ضرب گلوله پلیس کشته شد. مقامات ایرانی قتل این جوان ایرانی را بهانه‌ای برای کاستن فشار و پیگیری پرونده قتل زهرا کاظمی توسط دولت کانادا قرار دادند. دولت مزبور، از علاقه ایران به پیگیری موضوع قتل جوان ایرانی استقبال کرد و درخواست دولت ایران را درباره اعزام هیاتی برای بررسی پرونده پذیرفت. ولی این رفتار دولت کانادا موجب آن نشد که دولت ایران متقابلاً درخواست کانادا را در مورد بررسی قتل زهرا کاظمی بپذیرد. در نتیجه، دولت کانادا پرونده این قتل را به کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد ارجاع کرد.

قتل زهرا کاظمی از دو منظر قابل توجه و تامل است. از نگاه قرآنی، او مظلومانه قربانی خشونت جاهلانه بازجویان خود شده است. در قرآن مجید آمده است که هر کس مظلومانه کشته شود، خداوند ولی خون او خواهد بود. مسئولان قتل او شاید بتوانند گناه قتل را به گردن دیگری بیاندازند و موضوع را به ابزاری برای تسویه حساب‌های درونی تبدیل کنند، اما هرگز نمی‌توانند از قلمرو عدالت الهی و سرنوشت محتومی که حاصل خونخواهی الهی از یک مظلوم است، بگریزند. آنان نباید تأخیر در تحقق عدالت الهی را به حساب زیرکی و زرنگی خود بگذارند.

از منظر دیگر، قتل مظلومانه زهرا کاظمی موجب تشکیل پرونده جدیدی علیه اعتبار حاکمان جمهوری اسلامی ایران و بروز پیامدهای بسیار نامطلوب در روابط بین‌المللی به زیان مصالح، منافع و امنیت ملی کشورمان گردیده است و تلاش چندین ساله دولت را در زمینه تنش‌زدایی کم اثر نموده است. صدور قطعنامه توسط آژانس بین‌المللی انرژی اتمی یکی از این پیامدها و سرآغاز دوره تازه‌ای از فشارهای هماهنگ و برنامه‌ریزی شده علیه ایران است. اما عواقب این فشارها تنها گریبانگیر حاکمان یا قاتلان نخواهد بود، بلکه منافع، مصالح و امنیت ملی ما را به مخاطره جدی انداخته است.

آیا این قتل مصداق بارز اقدام علیه امنیت ملی کشورمان نیست؟ چه کسانی مسئول هستند؟ چرا باید ملت و کشور ما هزینه این گونه رفتارهای نسنجیده و خشونت‌های جاهلانه را بپردازد؟ چرا مقامات مسئول برای بازداشت، معرفی، محاکمه و مجازات عامل یا عاملان این قتل اقدامی صورت نمی‌دهند؟ از مقامات بلند پایه کشور انتظار می‌رود که به پرسشهای بالا پاسخ صریح و روشن دهند و برای جلوگیری از خدشه‌دار شدن بیشتر امنیت، منافع و اعتبار ملی به موقع دست به اقدامات بنیادین بزنند.

نهضت آزادی ایران